

Hjem

Makt uten ansvar, ansvar uten makt

En styringsmodell er innført som gir instituttene ansvar for å holde budsjettet, men ikke makt til å bestemme hvordan, skriver Bente Rasmussen i dette innlegget.

FOTO: TORE OKSHOLEN

Manglende samsvar mellom makt og ansvar så vi også i SAKS-prosesen, skriver Bente Rasmussen.

Skrevet av Bente Rasmussen, professor i arbeids- og organisasjonssosiologi

Publisert: 13 februar 2015 10:48

Sist oppdatert: 13 februar 2015 12:34

Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT) har innført resultatenhetsmodellen som organisasjonsmodell. Modellen innebærer at enhetene får ansvaret for å organisere og lede enhetens virksomhet slik at de når oppsatte mål, innenfor det gitte budsjettet. I motsetning til den tidligere organisasjonsmodellen, er det dermed det enkelte institutt som går med overskudd og får midler som kan frigjøres til prioriterte satsingsområder, eller som går med underskudd og må spare inn dette i kommende budsjettperioder.

Slik innebærer resultatenhetsmodellen at ansvaret for "produksjon" av resultater delegeres til de utførende enhetene, altså instituttene. Ifølge Torsteinsen (2012:41), som har studert denne modellen i kommunal forvaltning, får enhetslederen i prinsippet delegert alle rådmannens

“
Man kan ikke både detaljstyre og kreve budsjettansvar

”

Mest lest

fullmakter innen personal, økonomi, tjenesteutvikling, tjenesteyting og beslutninger for enheten. Rådmannens lederrolle endres dermed fra styring til rådgivning, mens enhetslederens rolle er helt avgjørende for tjenesteproduksjonen. Resultater skal oppnås under mottoet om å la lederne få makt til å lede.

”Uansvarlig og uakseptabel”

Hva innebærer modellen for ny organisering av instituttstrukturen på SVT-fakultetet? Jo, de nye monstrøse enhetene skal få fullt ansvar for å holde budsjettet, men ikke makt til å bestemme hvordan dette skal skje. Makten skal fremdeles ligge på dekannivå, samtidig som fakultetsledelsen vil fraskrive seg ansvaret for den daglige virksomheten. Denne frakoplingen av makt fra ansvar og ansvar fra makt, er uansvarlig og uakseptabel. Dersom fakultetsnivået skal bestemme hva enhetene skal gjøre, må de ta det økonomiske ansvaret for sine beslutninger. De kan ikke lempe uheldige konsekvenser over på instituttnivået.

Kjernevirksomhet underfinansieres

Når fakultetet realbudsjetterer sin virksomhet og i økende grad holder tilbake ressurser som reserveres for administrasjon og for strategiske satsinger på undervisning og forskning, fører det til underfinansiering av kjernevirksomheten (vi er i realiteten er dårligere finansiert enn før den såkalte kvalitetsreformen). I tillegg fører det til at fagenhetene må bruke av sin knappe tid til å søke om midler til forskning og stipendiater og til innovative undervisnings- og vurderingsformer. Disse fordeles på fakultetsnivå, noe som innebærer at instituttene nå må bruke store ressurser på kompliserte søknadsprosesser for å ha sjanse til å utløse de midlene som instituttledelsen selv i følge resultatenhetsmodellen skulle ha hatt makt til å disponere!

Makt og ansvar og fusjon

Manglende samsvar mellom makt og ansvar så vi også i SAKS-prosessen, der eksterne styremedlemmer og studenter utgjorde det knappe flertallet for storfusjon mot stemmene til de ansattes representanter. Ingen av dem som stemte for fusjonen er ansvarlige for institusjonens framtid.

Dette bryter totalt med forutsetningene for resultatenhetsorganisering, som altså er at ledelsen ved enheten skal disponere midlene for å nå målene. Man kan ikke både detaljstyre og kreve budsjettansvar! Den som vil detaljstyre må ta ansvaret for at virksomheten er tilstrekkelig finansiert til å utføre de oppgavene de blir satt til av de som bestemmer.

Makt og ansvar - ja takk til begge

Det er ikke riktig som Bente Rasmussen skriver, at det har skjedd en omfordeling av ressurser i fakultetsnivåets favør, skriver SVT-dekan Marit Reitan i dette innlegget.

Online oversettelse av bokmål til nynorsk

Bovim måtte berolige usikre sunnmøringer

ÅLESUND: Hastverk og frykten for å bli spist av store NTNU ble et tema da rektorene møttes i Ålesund.

Fusjonsrektorene i dannet møte med ansatte på HiG

GJØVIK: Tirsdag stilte lederne for de fire fusjonsklare institusjonene i sitt første allmøte utenfor NTNU. I Gjøvik ble de møtt av en dannet forsamling ansatte med interesse for detaljer.

Fusjonsprosessen: Rektorene reiser på besøk til hverandre

januar var det speed-dating mellom NTNU og aktuelle høgskoler. Nå, som de har vedtatt fast følge med lovnad om framtidig ekteskap, drar rektorene på besøk til hverandre. Samtidig stiller NTNU-rektor Gunnar Bovim i allmøter ved samtlige fakultet.

Har du ikke Facebook-konto, men ønsker å kommentere denne saken? Send kommentaren til tips@universitetsavisa.no.

Legg til en kommentar ...

Kommenter med ...

Tonje Osmundsen · Norwegian Univ. of Science & Technology

Jepp! Godt sagt!

Svar · Liker · 13. februar kl. 08:27

Sosial tilleggsfunksjon for Facebook